Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

**ATZINUMS**
**pārbaudes lietā Nr. 2026-58-27L,23K**
Rīgā

19.08.2026. Nr. 6-6/48

**Rīgas [..]. vidusskolai**
[e-pasta adrese]

**Rīgas Sociālajam dienestam**
soc@riga.lv

**Rīgas valstspilsētas pašvaldības bāriņtiesai**
bt@riga.lv

**Rīgas valstspilsētas pašvaldības policijai**
rpp@riga.lv

**Par starpinstitūciju sadarbību**

[1] Tiesībsarga birojs saņēma Rīgas [..]. vidusskolas (turpmāk – Skola) vēstuli (reģistrēta 28.04.2026. ar Nr. 1393) par bažām saistībā ar skolnieka [personas A] tiesību un interešu nodrošināšanu. Vēstulē norādīts, ka Skola saskata nepietiekamu ģimenes iesaisti bērna audzināšanas, izglītošanas, veselības aprūpes un atbilstošu sadzīves apstākļu nodrošināšanā. Tāpat novērots, ka bērna mātes psihoemocionālais stāvoklis iespējami ir nestabils, kas var ietekmēt spēju pilnvērtīgi nodrošināt bērna vajadzības. Skola vairākkārt ir organizējusi starpinstitūciju sanāksmes, lai rastu piemērotāko risinājumu skolēna situācijai un veicinātu viņa iekļaušanos izglītības procesā. Tas nav sekmējies, skola ir izsmēlusi pieejamos resursus.

Šī informācija liecina par iespējamu institucionālās sadarbības trūkumu, kas ilgstošā laika posmā nav ļāvis uzlabot bērna situāciju un izrietoši radījis sekas izglītības programmas apguvē. Ievērojot Tiesībsarga likumā noteikto funkciju veicināt cilvēktiesību aizsardzību, izvērtēt un veicināt labas

pārvaldības principa ievērošanu valsts pārvaldē[1], ierosināta pārbaudes lieta par iestāžu sadarbību, risinot iespējamos bērna tiesību pārkāpumus.

**Izvērtējums**

[2] Gadījuma vispusīgai izpratnei Tiesībsarga birojs lūdza Rīgas Sociālo dienestu (turpmāk – Sociālais dienests) un Rīgas valstspilsētas pašvaldības bāriņtiesu (turpmāk – Bāriņtiesa) sniegt informāciju par veiktajām darbībām saistībā ar [personas A] interešu un tiesību nodrošināšanu, kā arī sniegt informāciju par notikušajām starpinstitūciju vai sadarbības grupas sanāksmēm, kurās analizēta [personas A] situācija, tostarp par sanāksmju rezultātiem.

[2.1] Bāriņtiesa 2026. gada 15. jūlija atbildē Nr. BT-26-7858-nd informēja, ka tā ir piedalījusies Skolas organizētajās starpinstitucionālajās sanāksmēs saistībā ar [personas A] situāciju 2025. gada 3. aprīlī un 2026. gada 28. janvārī. Atspoguļotā 2025. gada 23. jūlija saruna ar bērna māti liecina, ka vecākam ir grūtības tikt galā ar bērna uzvedību, taču sadarbībai ar Skolu un Sociālo dienestu viņa piekrīt. Savukārt dzīvesvietas pārbaude 2026. gada 5. jūnijā neizdevās, jo māte atteicās ielaist Bāriņtiesas darbiniekus dzīvesvietā. Vēlāk 11. jūnijā māte rakstiski informēta par pienākumu sadarboties ar Sociālo dienestu.

[2.2] Sociālais dienests 2026. gada 29. jūlija atbildē Nr. RSD-26-13148-nd informēja, ka sadarbība ar ģimeni tika uzsākta 2022. gadā. Māte ir informēta par valsts un pašvaldības atbalsta iespējām un to saņemšanas kārtību, taču šobrīd tās neizmanto. Līdz šim mātei piešķirtas konsultācijas pie psiholoģes (izmantotas daļēji 2025. gadā), no ģimenes asistenta pakalpojuma atteicās. Pēc Skolas sniegtās informācijas par [personas A] kavējumiem 2025. gada novembrī, decembrī un 2026. gada janvārī 26. janvārī tika veikta mājas vizīte ģimenes dzīvesvietā, kuras laikā konstatēts, ka dzīvesvieta ir pietiekami tīra un kārtīga, taču [personas A] istabā konstatēta sadzīviska nekārtība. Starpinstitucionālā sanāksmē 28. janvārī māte apņēmās iesniegt Skolai ārsta izziņu apmācībām dzīvesvietā, savukārt bērns piekrita psihologa konsultācijām ar mērķi veikt psiholoģisko izpēti. Māte un [persona A] vienošanos izpildīja, jaunietim piešķirta mājmācību programma. Savukārt 14. aprīļa sanāksmē Skolas pedagoģe informēja par novērotajiem sadzīves apstākļiem bērna mājās. Māte no sadarbības ar Sociālo dienestu izvairījās. Pēc mēneša, 15. maijā, starpinstitucionālajā sanāksmē, kurā piedalījās māte un jaunietis, pārrunāts mācību process. Māte apņēmās pievērst uzmanību Skolas norādītajiem trūkumiem. Sociālā darbinieka vizītē bez iepriekšēja brīdinājuma 27. jūnijā konstatēta sadzīviska nekārtība [personas A] istabā, citi sadzīves apstākļi dzīvesvietā bija atbilstoši

[1] Tiesībsarga likuma 11. panta 1., 3. un 4. punkts.

bērnu aprūpes nodrošināšanai. Netika novērotas pazīmes, kas liecinātu par to, ka zēns neievēro higiēnu. Atkārtoti veicot mājas vizīti 17. jūlijā, konstatēts, ka [persona A] savu istabu sakārtojis – gulta saklāta, gultasveļa nomainīta, visas lietas noliktas tam paredzētās vietās. Jaunietis pauda apņemšanos nākamajā mācību gadā regulāri apmeklēt skolu un sekmīgi iesaistīties mācību procesā. Sociālais dienests pauž apņemšanos turpināt sociālo darbu ar [personas A] ģimeni.

[3] Vērtējot iestāžu starpinstitucionālo sadarbību un izpratni par bērna attīstības videi piemītošajiem riskiem, vispirms uzsverams starptautiski un nacionāli atzītais vispārējais bērna tiesību princips – bērna tiesības uz dzīvību, izdzīvošanu un attīstību. Šis princips ir nostiprināts ANO Bērnu tiesību konvencijas 6. pantā, kā arī Bērnu tiesību aizsardzības likuma 7. pantā.

Lai varētu izstrādāt un īstenot pierādījumos pamatotus pasākumus, kas ietekmē noteicošos faktorus visā dzīves laikā, ir sistemātiski jāidentificē riski un aizsargājošie faktori, kas nosaka bērna iespējas dzīvot, izdzīvot, augt un attīstīties.[2] Šis princips neaprobežojas ar bērna fiziskās eksistences vai tūlītējas drošības aizsardzību; tam piemīt holistiska (visaptveroša) daba. Tas prasa, lai bērna attīstība tiktu izprasta visā tās veselumā un kompleksumā – aptverot bērna fizisko, garīgo, morālo, psiholoģisko un sociālo attīstību. Bērna pilnvērtīga attīstība nav iespējama sadrumstalotā vidē, kurā atsevišķas viņa vajadzības (piemēram, izglītība) tiek skatītas nošķirti no citām (piemēram, veselības aprūpes, psihoemocionālās labklājības un atbilstošu sadzīves apstākļu nodrošināšanas). Bērna labākās intereses prasa novērtēt visu šo faktoru kopsakarību un mijiedarbību.

Šādu holistisku pieeju praksē nav iespējams īstenot, ja katra iestāde darbojas izolēti savas kompetences robežās. Tieši starpinstitucionālā sadarbība ir mehānisms, ar kura palīdzību valsts un pašvaldība var nodrošināt bērna tiesību uz vispusīgu attīstību īstenošanu. Arī no Eiropas Cilvēktiesību tiesas prakses izriet, ka valsts pozitīvie pienākumi bērna tiesību aizsardzībā prasa nodrošināt proaktīvu, autonomu un visaptverošu risku novērtēšanu, izskaužot informācijas apmaiņas trūkumu starp resoriem. Dažādi ārējie apstākļi – formāli administratīvie procesi, vecāku konflikti un viņu nesadarbošanās – nevar attaisnot iestāžu pasivitāti, ja bērna stāvoklis un viņa tiesības (tostarp tiesības uz izglītību) ilgstoši netiek uzlabotas; katrai iesaistītajai institūcijai ir patstāvīga un aktīva atbildība izmantot visus tiesiskos instrumentus, turklāt nozīme ir pasākumu īstenošanas savlaicīgumam un efektivitātei.[3] Valsts pārvaldes iekārtas likuma 54. panta pirmā daļa un Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6. panta trešā daļa nosaka iestāžu pienākumu sadarboties, un

[2] Bērnu tiesību komiteja. (2013). Vispārējais komentārs Nr. 15 (2013) par bērna tiesībām uz visaugstvērtīgāko pieejamo veselības standartu (24. pants) (CRC/C/GC/15). Apvienoto Nāciju Organizācija.
[3] Skat., piemēram, E.K. v. Latvia, No. 25942/20, § 72, ECHR 2023. coe.int; Kurt v. Austria [GC], No. 62903/15, §§ 169–170, ECHR 2021. coe.int; D.M.D. v. Romania, No. 23022/13, §§ 51, 53, ECHR 2017. coe.int.

šis pienākums prasa, lai sadarbība noritētu operatīvi, saskaņoti un lietderīgi. Detalizēta kārtība valsts un pašvaldību institūciju sadarbības organizēšanai, īstenojot bērnu tiesību aizsardzību, noteikta Ministru kabineta 2017. gada 12. septembra noteikumos Nr. 545 "Noteikumi par institūciju sadarbību bērnu tiesību aizsardzībā" (turpmāk – Sadarbības noteikumi). Atbilstoši Sadarbības noteikumu 4. punktam un 8.1. apakšpunktam pašvaldības ietvaros individuālu gadījumu risināšana notiek sadarbības grupā, ja radušos situāciju nav iespējams atrisināt vienas institūcijas ietvaros vai nav to izdevies atrisināt ilgstošā laikposmā.

[3.1] Skolas iesniegtie dokumenti liecina, ka jautājums par bērna tiesību nodrošināšanu ģimenē aktualizēts jau 2022. gadā, kad Skolas darbinieki informēja māti par novērotajām problēmām mācību procesā un pazīmēm, kas liecina par aprūpes pienākumu nepienācīgu pildīšanu. Sociālajai pedagoģei uzdots sazināties ar Sociālo dienestu par iesaisti kādā no atbalsta programmām.[4] Uzdevums tika izpildīts, Skolai informējot Sociālo dienestu par [personas A] vājajām sekmēm, zemo mācību motivāciju, par higiēnas normu neievērošanu, aprūpes trūkumu,[5] uz ko Sociālais dienests atbildēja, ka veiktas pārrunas ar māti, viņa informēta par pieejamiem sociālajiem pakalpojumiem.[6] 2024. gadā, atbildot uz vēl vienu Skolas lūgumu sniegt atbalstu[7], Sociālais dienests informēja, ka veica pārrunas ar māti. Viņai piedāvāts ģimenes asistenta pakalpojums, psiholoģiskā palīdzība. Skolai paskaidrots, ka 2023. gadā māte apmeklēja grupu nodarbības "Ceļvedis, audzinot pusaudzi", bet bērnam piešķirts nodibinājuma LELB Diakonijas centra daudzfunkcionālā sociālo pakalpojumu dienas centra "Paaudzes" pakalpojums, kuru viņš pārtrauca apmeklēt 2023. gada jūnijā, nepaskaidrojot iemeslu. Dienests lūdza Skolu informēt bāriņtiesu situācijas pasliktināšanās gadījumā.[8]

Arī sanāksmes 2025. gada 30. janvārī protokols liecina, ka Skola turpināja aicināt iestādes – Rīgas valstspilsētas pašvaldības policiju, Sociālo dienestu – palīdzēt mātei nodrošināt dēla pamatvajadzību uz izglītību. Iepriekš no Sociālā dienesta palīdzības māte bija atteikusies, skaidrojot to ar iepriekš gūto slikto pieredzi ar dienas centru. Sociālā dienesta pārstāvis piedāvāja bērnam palīdzības programmu "Dari" un mātei psihologa konsultācijas. Kopumā protokolā fiksētā informācija liecina, ka mātei ir grūtības nodrošināt bērna audzināšanu un disciplīnu, tostarp Skolas regulāru apmeklēšanu. Atzīmējams, ka Skola sanāksmei bija sagatavojusi rakstveidā detalizētu situācijas aprakstu un pārrunājamos jautājumus, secinot ka [persona A] ir nonācis ļoti lielā mācību

[4] Rīgas [..]. vidusskolas 2022. gada 12. decembra tikšanās protokols Nr. 134.
[5] Rīgas [..]. vidusskolas 2022. gada 15. decembra vēstule Nr. [..].
[6] Rīgas Sociālā dienesta 2023. gada 11. janvāra atbilde Nr. RSD-23-48-dv.
[7] Rīgas [..]. vidusskolas 2024. gada 7. marta vēstule Nr. [..].
[8] Rīgas Sociālā dienesta 2024. gada 28. marta vēstule Nr. RSD-24-662-dv.

pārtraukšanas riska zonā. Vēlāk 2025. gada 1. jūlijā Skola ziņoja Rīgas valstspilsētas pašvaldības policijai, Sociālajam dienestam un Bāriņtiesai par bērna situāciju, lūdzot iestādēm to izvērtēt un sniegt nepieciešamo atbalstu.[9] Atbildot uz lūgumu, pašvaldības policija informēja Skolu par diviem uzsāktajiem administratīvā pārkāpuma procesiem,[10] Bāriņtiesa informēja, ka "bāriņtiesa savas kompetences ietvaros veica nepieciešamās darbības, lai nodrošinātu [personas A] tiesību un interešu aizsardzību".[11]

[3.2] Uzsverams, ka Skola ir rīkojusies atbilstoši tiesiskā regulējuma prasībām, savlaicīgi atpazīstot un signalizējot par novērotajiem riskiem bērna labklājībai un mācību procesa nodrošināšanai, izpildot Bērnu tiesību aizsardzības likuma 73. pantā noteikto ziņošanas pienākumu. Izglītības iestāde ir iestāde, kas visbiežāk un nepastarpināti saskaras ar bērnu, tādēļ vienas iestādes celtās bažas pārējās institūcijas nedrīkst uztvert par mazsvarīgām. Arī Senāta judikatūrā ir nostiprināta atziņa, ka, ņemot vērā katras lietas specifiskos apstākļus, visām lietā iesaistītajām institūcijām ar vislielāko rūpību ir jāpārbauda lietas apstākļi un jāaizsargā bērna tiesības.[12] Tomēr ilgstoši, no 2022. gada nogales, situācijas būtiskus uzlabojumus nebija izdevies panākt, lai gan Skola vairākkārtīgi informēja Sociālo dienestu un vēlāk arī citas iestādes par vienām un tām pašām problēmām – skolas kavējumiem, nesekmību, bērna nevīžīgo izskatu un mātes nespēju nodrošināt disciplīnu. Minētais bez šaubām norādīja uz nepieciešamību rīkoties atbilstoši Sadarbības noteikumos noteiktajai kārtībai, lai veiktu saprātīgi pieejamos pasākumus, kuri varētu mainīt situāciju vai vismaz mazināt bērnam nodarīto kaitējumu. Pretējā gadījumā iestājas valsts atbildība par neefektīvu iestāžu rīcību un saprātīgu aizsardzības pasākumu neveikšanu pat neatkarīgi no tā, vai šāda intervence garantētu pilnīgu situācijas atrisinājumu.[13]

Attiecībā uz ziņošanas pienākumu bez uzmanības nevar atstāt Sociālā dienesta aicinājumu Skolai informēt Bāriņtiesu situācijas pasliktināšanās gadījumā. Skolai patiesi ir šādas tiesības un arī pienākums, un izglītības iestādes sniegtā informācija Bāriņtiesai var būt īpaši vērtīga. Tomēr Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 12. panta 2.[1] daļa īpaši noteic sociālā dienesta pienākumu nekavējoties ziņot bāriņtiesai un Valsts policijai, ja tam ir pamats uzskatīt, ka bērns cietis pienācīgas aprūpes un uzraudzības trūkuma vai cita bērnu tiesību pārkāpuma dēļ. Tādējādi,

[9] Rīgas [..]. vidusskolas 2025. gada 1. jūlija vēstule Nr. [..].
[10] Rīgas valstspilsētas pašvaldības policijas 2025. Gada 18. Jūlija vēstule Nr. RPBN-25-1437-dv.
[11] Rīgas valstspilsētas pašvaldības bāriņtiesas 2025. gada 24. jūlija vēstule Nr. BT-25-2469-dv.
[12] Senāta 2022. gada 9. septembra spriedums lietā Nr. SKA-933/2022, ECLI:LV:AT:2022:0909.A420161621.12.S
[13] Skat. O'Keeffe v. Ireland [GC], No. 35810/09, § 149, ECHR 2014; un Z and Others v. the United Kingdom [GC], No. 29392/95, §§ 73–74, ECHR 2001.

konsekventi turpinot darbu ar [personas A] ģimeni un nenovērojot uzlabojumus, Sociālajam dienestam pašam arī bija pienākums ziņot iestādēm par bērna tiesību pārkāpumiem.

[3.3] Šajā situācijā saskatāma nepietiekama Sociālā dienesta vērība Skolas bažām par iespējamiem bērna tiesību aizskārumiem. To uzskatāmi ilustrē 2025. gada 3. aprīļa tikšanās protokolā fiksētais teksts: "I. Štekele [departaments] vēlas noskaidrot no soc. dienesta par sit. risināšanu līdz šim. [Persona B] [Sociālais dienests] iepriekšējo nevēlas apspriest, jākoncentrējas uz šo brīdi."[14] Lai arī nevar noliegt, ka Sociālais dienests bija atsaucies Skolas aicinājumiem, tomēr kopumā vairāku gadu garumā darbs ar ģimeni aprobežojās ar pārrunām un atsevišķu sociālo pakalpojumu piedāvāšanu, kuri ilgtermiņā problēmas neatrisināja. Bāriņtiesa par ģimeni tika informēta 2025. gadā, vairāk kā divus gadus pēc Sociālā dienesta iesaistes, un arī tas noticis Skolas iniciatīvas rezultātā.

Skola 2025. gada 11. martā uzrunāja Rīgas valstspilsētas pašvaldības policiju, lūdzot veikt preventīva rakstura darbības, lai palīdzētu [personai A] veiksmīgāk apmeklēt izglītības iestādi, kā arī vērtēt mātes atbildību.[15] Jau 14. martā pašvaldības policija atbildēja Skolai, ka policijas darbinieki veiks pārrunas ar izglītojamo un viņa likumisko pārstāvi. Vienlaikus sniegti padomi mācību organizācijai un atkārtotas starpinstitūciju sanāksmes sasaukšanai, ja līdzšinējie atbalsta pasākumi nebūs devuši rezultātus.[16] Šāda operatīva pašvaldības policijas reakcija un sniegtie ieteikumi vērtējami pozitīvi, jo tie apliecina iestādes izpratni par savlaicīgas rīcības nozīmi un konstruktīvu pieeju starpinstitūciju sadarbībā.

[3.4] Analizējot notikušo sanāksmju norisi, secināms, ka sadarbības sanāksmes visos gadījumos ir noritējušas ar mātes, bērna krusttēva (kā uzticības personas) un arī ar paša bērna piedalīšanos (piemēram, 2025. gada 30. janvāra un 3. aprīļa, kā arī 2026. gada 28. janvāra, 14. maija sanāksmes). Vērtējot šādu praksi, jāatzīmē, ka starpinstitucionālo sanāksmju formātam ir jābūt pārdomātam un mērķtiecīgi strukturētam. Kad sanāksmē piedalās virkne speciālistu pret vecākiem vai bērnu, pastāv būtisks risks, ka pasākums pārtop par institucionālu spiedienu, kurā personai rodas izjūta, ka tai no iestādēm ir jāaizstāvas, nevis jāsaņem atbalsts. Šāda gaisotne nemotivē sadarbībai un var veicināt vecāka noslēgšanos vai izvairīšanos no turpmākas kontakta uzturēšanas, kā tas atspoguļojas arī Bāriņtiesas un Sociālā dienesta sniegtajā informācijā (mātes atteikšanās ielaist dzīvesvietā un izvairīšanās no sadarbības). Piemēram, no 2026. gada 28. janvāra sanāksmes protokola Nr. [..] izriet, ka Sociālā dienesta pārstāvis kā vienīgo problēmu atzīmē veselību, bet ģimenē viss esot kārtībā; esot

[14] Rīgas [..]. vidusskolas 2025. gada 3. aprīļa tikšanās protokols Nr. 74.
[15] Rīgas [..]. vidusskolas 2025. gada 11. marta vēstule Nr. [..].
[16] Rīgas valstspilsētas pašvaldības policijas 2025. gada 14. marta vēstule Nr. RPBN-25-583-dv.

ģimenes, kurām ir lielākas problēmas. Skolas pārstāvis sniedza viedokli, ka ar veselību tiekot manipulēts, un interesējās par vecāku atbildību, savukārt policijas pārstāve informēja, ka uzsākta atbildība par bērna audzināšanas pienākuma nepildīšanu (tā protokolā). Sanāksmē piedalās gan jaunietis, gan māte, tā ir Skolas iniciēta. Savukārt 2026. gada 14. maija sanāksmes protokolā Nr. [..] fiksētas sarunas par bērna izņemšanu no ģimenes, kas notiek mātes klātbūtnē, – Skola lūdz vērtēt šo jautājumu, taču Sociālā dienesta pārstāvis šādu vajadzību nesaskata, jo situācija nav akūta. Tāda veida diskusijas un izteikumi par ģimeni šīs ģimenes locekļiem objektīvi ir nepatīkamas un pat aizskarošas. Gan iestāžu sniegtais vērtējums par šī brīža sadarbību ar māti, gan bāriņtiesas darbinieces telefoniski sniegtā informācija par mātes noslēgšanos un noraidošo attieksmi pret pašvaldības iestādēm apstiprina, ka šāds starpinstitūciju sadarbības formāts ir būtiski apgrūtinājis komunikāciju ar māti.

Normatīvais regulējums vispārīgi neliedz aicināt uz starpinstitūciju sanāksmēm arī personas, kuru situāciju ir plānots pārrunāt. Taču tādai izvēlei ir jābūt ļoti pārdomātai ar skaidru mērķi, kādēļ personu, jo īpaši bērnu, piedalīšanās ir nepieciešama. Praksē to nosacīti varētu veidot divos secīgos līmeņos: iestāžu speciālistu (starpinstitūciju) sanāksmes bez personas klātbūtnes ir rīkojamas ar mērķi iestādēm savstarpēji apmainīties ar profesionālo informāciju, saskaņot atšķirīgos viedokļus (piemēram, šajā gadījumā par sanitāro apstākļu un sadzīves risku vērtējumu), nodefinēt vienotu izpratni par gadījumu no holistiskā skatpunkta, sadalīt atbildības jomas un izstrādāt saskaņotu atbalsta vai intervences stratēģiju. Ja speciālisti savā starpā uzskata to par nepieciešamu, turpmāk var organizēt kopīgu sarunu ar vecāka un bērna līdzdalību. Proti, personas tiek aicinātas uz sarunu tālākajā posmā, kad speciālistu starpā jau ir panākta vienota pozīcija. Šādā sanāksmē ģimenes līdzdalība paredzēta atbalstošā, cieņpilnā un saprotošā gaisotnē, kurā pārrunā konkrētus atbalsta pasākumus, uzklausa paša bērna un vecāka viedokli un vienojas par pušu līdzatbildību un izpildāmajiem pienākumiem.

Šajā gadījumā jau sākotnēji bija novērojama atšķirīga izpratne starp iesaistītajām institūcijām attiecībā uz bērna dzīves apstākļu un riska faktoru novērtējumu: kamēr izglītības iestāde ziņo par iespējamu antisanitārajiem apstākļiem un bērna sadzīves apstākļu trūkumiem, Sociālais dienests to redzēja kā sadzīvisku nekārtību. Bērna holistiskas izvērtēšanas kontekstā atšķirīgi apstākļu vērtējumi nevar kalpot par iemeslu pasivitātei un pretdarbībai, bet tieši pretēji – tiem ir jābūt pamatam padziļinātai un starpdisciplinārai situācijas analīzei.

Atkārtoti jāuzsver, ka kopīgām sanāksmēm ar ģimeni un bērnu ir jānotiek saskaņoti un ar mērķi. Nav atbalstāma prakse, kad par ģimenes uzaicināšanu uz starpinstitūciju sanāksmi izlemj viena iestāde,

par to iepriekš nepabrīdinot pārējās. Neapšaubot Skolas patiesu vēlmi risināt ieilgušās problēmas, tomēr jāsecina, ka konkrētajā gadījumā patvaļīga ģimenes aicināšana uz starpinstitūciju sanāksmēm neatbilst vispārpieņemtajiem starpinstitūciju sadarbības principiem. Lai izvairītos no šādām situācijām, starpinstitūciju sanāksmes jāorganizē un jāvada institūcijām, kas atbilstoši Sadarbības noteikumu 5. punktam obligāti ietilpst sadarbības grupā – policijai, sociālajam dienestam, bāriņtiesai vai pašvaldības izglītības speciālistam.

[4] Vērtējot lietas apstākļus kopumā, ir redzams, ka šobrīd iesaistītās pašvaldības iestādes ģimenes situāciju un bērna tiesību nodrošināšanu pastiprināti vēro un risina (tostarp panākta apņemšanās attiecībā uz skolas apmeklējumu). Tomēr, lai nodrošinātu sniegtā atbalsta pēctecību un novērstu konstatētos trūkumus iestāžu komunikācijā, turpmākajā darbā ir būtiski pilnveidot starpinstitucionālās sadarbības praksi.

Saskaņā ar Tiesībsarga likuma 11. panta 4. punktu un 25. panta pirmo un trešo daļu, pabeidzu pārbaudes lietu Nr. 2026-58-27L,23K ar atzinumu un sniedzu šādus ieteikumus.

**Aicinu Rīgas [..]. vidusskolu:**

1) turpmāk neorganizēt starpinstitūciju sanāksmes ar bērna un vecāka piedalīšanos, ja tas iepriekš nav saskaņots ar pārējām iesaistītajām institūcijām un ja šādai līdzdalībai nav skaidri definēta mērķa;
2) ja gadījuma risināšanai nepieciešama starpinstitucionāla iesaiste, sanāksmju organizēšanu un vadīšanu aicināt uzņemties institūcijas, kas ietilpst pašvaldības sadarbības grupā (sociālais dienests, bāriņtiesa, policija vai pašvaldības izglītības speciālists);
3) turpināt fiksēt un nodot informāciju atbildīgajām iestādēm par bērna skolas kavējumiem, sekmēm vai citiem novērotajiem riskiem, saglabājot konstruktīvu un profesionālu sadarbību.

**Aicinu Rīgas Sociālo dienestu:**

1) uzņemties gadījuma vadīšanu, ja izglītības iestāde ziņo par iespējamiem bērna tiesību pārkāpumiem, ko ilgstoši nav izdevies atrisināt tās ietvaros, gūstot arī atgriezenisko saikni no izglītības iestādes, lai novērtētu, vai veiktās darbības un sniegtais atbalsts nodrošina situācijas uzlabojumus;
2) nodrošināt savlaicīgu bāriņtiesas un Valsts vai pašvaldības policijas informēšanu, ja nepieciešama papildu resursu piesaiste vai darba procesā tiek konstatēti bērna aprūpes trūkumi vai citi tiesību pārkāpumi.

**Visus adresātus aicinu:**

1) patstāvīgi rīkot starpinstitucionālās sanāksmes gadījumos, ja citu iestāžu vērtējums par individuālo gadījumu atšķiras no pašas iestādes vērtējuma nolūkā apmainīties ar informāciju, saskaņot atšķirīgos viedokļus, vienoties par vienotu pozīciju un izstrādāt saskaņotu atbalsta vai intervences stratēģiju;
2) pastiprināti vērtēt nepieciešamību rīkot un piedalīties starpinstitūciju sanāksmēs, kurās pieaicinātas personas, jo sevišķi bērni, kuru gadījums tiks izskatīts. Ja šādas tikšanās tiek atzītas par lietderīgām, ģimeni un bērnu uz sarunu aicināt tikai pēc tam, kad starp speciālistiem ir panākta vienota izpratne. Nodrošināt, ka tikšanās ir atbalstoša, cieņpilna un vērsta uz vienošanos par konkrētiem atbalsta pasākumiem un pušu līdzatbildību, nepieļaujot institucionāla spiediena radīšanu.

Par šajā atzinumā ietverto ieteikumu izpildi lūdzu informēt Tiesībsarga biroju līdz **2026. gada 30. septembrim**. Vēlu panākumus [personas A] interešu nodrošināšanā!

Ar cieņu

tiesībsardze Karina Palkova